

ДЕТСКА ГРАДИНА № 4 “ТЕМЕНУЖКА” – ОБЩИНА ВАРНА

✉ Варна, ул. “Шейново” № 18; ЕИК 000080740; e-mail: temenujka_4@abv.bg; ☎ 052/460-126

УТВЪРДИЛ: ИР. ГЕОРГИЕВА - ДИРЕКТОР

Със заповед № 930 от 14.09.2020г.

Актуализирана със заповед № 74 от 20.10.2023 г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДЕТСКА ГРАДИНА № 4 ”ТЕМЕНУЖКА”- ВАРНА

ЗА ПЕРИОДА 2020 – 2025 ГОДИНА

Варна

I. ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА НА ДГ № 4 „ТЕМЕНУЖКА” е изготвена съгласно чл. 70 ал.1 от Закона за предучилищно и училищно образование (2016 г.) и съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал. 4 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, като част от стратегията за развитието на ДГ № 4 ”Теменужка”. Програмната система съответства на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование и се основава на принципите и насоките заложи в Стратегията на развитие на детското заведение. Програмната система на ДГ № 4 „Теменужка” е съобразена със спецификата на детската градина, съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата и е изцяло насочена към осигуряване на образователен процес, съобразен с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС (2016г.). Програмната система ще даде възможност да се утвърдят в практиката на детската градина всички нови тенденции и виждания за развитието на предучилищното възпитание, за да се постигне гъвкавост, динамичност и адаптивност в процеса на взаимодействие с детето.

Програмната система включва:

1. Образователно съдържание, даващо възможност на децата да усвоят знания, умения и отношения по образователните направления и връзката между тях.
2. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето, в съответствие с задачите по образователни направления и образователните ядра към всяко направление.
3. Приложение на основни и допълнителни подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с възрастта на децата и постигане на компетентностите, определени в ДОС за предучилищно образование.
4. Активното присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1.1. Личностно-хуманен - детето да се приема като значима личност - с уважение и достойнство; приемане на детето такова, каквото е; човечно отношение към него- оказване на обич и подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.

1.2. Индивидуален и диференциран подход - Познавайки индивидуалните особености на децата, учителят стимулира максимално тяхното развитие. Съобразявайки се с типичните им индивидуални различия той използва диференциран подход, за да може всяко дете да постигне резултат съобразно възможностите си, да се чувства значимо.

1.3. Ситуационен и проблемно-ситуационен подход - да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие. Поставянето на децата в проблемна ситуация, допринася за активизиране на познавателната дейност. Тя трябва да предизвика учудване, да породи любопитство и желание за работа.

1.4. Дейностен - на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;

1.5. Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход: Рефлексията от своя страна изисква развитие на такива феномени като: самооценка, самоконтрол - саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции. Постмодернистичните концепти в план образование налагат стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

1.6. Комуникативно-експресивен и креативен подход: Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти. Подпомага се индивидуалната експресивност на детето. Акцентира се вържу креативните прояви в играта, познанието, общуването. Развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – в диади, малки групи и в екип

1.7. Системно-интегралният, синергетичният подход и тематично-холистичният подход на педагогическо взаимодействие, изисква спазването на определени принципи при палниране на образователното съдържание.

2. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Програмната система на ДГ № 4 „Теменужка” е съобразена със зачитане на потребностите и интересите на децата. Съгласно чл.65 от ЗПУО педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми.

2.1.Основна форма на педагогическо взаимодействие е *педагогическата ситуация*, която протича предимно под формата на игра и се организират през учебното време на учебната година - от 15 септември до 31 май. Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по образователни направления. Продължителността на една педагогическа ситуация е както следва :

- за първа и втора възрастова група- от 15 до 20 минути;
- за трета и четвърта подготвителна- от 20 до 30 минути.

2.2.Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група.Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности по образователни направления определени в ДОС и са част от системните дейности за постигане на поставената цел.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, които ще се реализират във всички групи са :

2.2.1. За стимулиране на двигателната активност :

- подвижни игри, спортно -подготвителни игри,народни игри, спортен празник, разходки .

2.2.2.За стимулиране на интелектуалното развитие:

- игри -развиващи ; образователни ; логически .

2.2.3. За стимулиране на социални, граждански, екологични и интеркултурни компетентности / възпитаване на умения за социално утвърдени поведенчески модели и правила за собствена защита на здравето и емоционално благополучие/здравен и културен стандарт/;

- игри - сюжетно -ролеви ; конструктивни ; театрализирани ;
- тематични развлечения ;
- междугрупово общуване с цел подпомагане междуличностно общуване на деца от различни възрасти .

2.2.4. За стимулиране на индивидуалния потенциал ;

- кътове по интереси, дейност по избор

2.2.5. За реализиране на дейности по вътрешни и спечелени проекти

3. ТЕХНОЛОГИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

За реализиране качествен образователен процес, за разгръщане познавателната активност на детето и поощряване усилието му да достигне до новото познание, водещи методи са :

3.1. Методи за стимулиране на познавателен интерес -изискват да се привлече вниманието на детето към познавателната задача, да се провокира детското любопитство и интерес към нещо ново, непознато.

3.2.Методи за стимулиране на познавателната активност - целят активизиране на детското мислене поведение.Тези технологии учат децата как да се учат, как да го направят да мислят и да действат.

3.3. Методи за стимулиране на ценностна ориентация - познавателния факт да се обвързва с човешките добродетели.

3.4. Методи за проследяване на постиженията - проследяване на резултатите от образователния процес ще се прилагат:

- Текущо, чрез ситуации, включени в хорариума по образователното направления.

- чрез ситуации – също включени в хорариума на образователното направление, в началото и в края на учебната година на принципа „вход-изход“

За постигане на ефективност от приложението на тези методи учителите използват словесни методи и похвати; нагледни методи и похвати; практически методи и похвати в тяхното разнообразие.

Всички методи трябва да се прилагат така , че да създават ситуации за собствени образователни усилия на децата ,възникващи под влияние на вътрешни потребности.

III.РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по Образователните направления в ДГ № 5 са разпределени съобразно Наредба 05/03.06.2016 г.:

- Първа група – 11 ситуации; Втора група – 13 ситуации
- Трета група – 15 ситуации Четвърта група – 17 ситуации

1.БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО НАПРАВЛЕНИЯ:

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ			
	3 – 4 ГОДИШНИ	4 – 5 ГОДИШНИ	5 – 6 ГОДИШНИ	6 – 7 ГОДИШНИ
Български език и литература	1+2	2+1	2+1	3
Математика	1+1	1+1	2	3
Околен свят	1+1	2	2	2+1
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общо	11 +4=15	13+2=15	15+1= 16	17+1=18

IV. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

При изготвянето на тематичното разпределение в ДГ №4, „Теменужка” се спазват и разпоредбите на Чл. 30. (1) на Наредба № 5: Тематичното разпределение по чл. 29, ал. 4, т. 3 осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления по чл. 28, ал. 2 и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

1. Планиране на образователното съдържание

- Отчитат се интересите на децата и спецификата на образователната среда в детската градина;
- Осигурява се ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления;
- Включват се теми за постигане на отделни компетентности, като очаквани резултати по ДОС, се конкретизират със задачи;
- При разработване на тематичното разпределение, учителите в ДГ „Теменужка” прилагат системно-интегралният, синергетичният подход и тематично-холистичният подход, като:
 - Посочена е *обща тематична зона за седмицата*, така че детето да разкрие в система от знания, умения и отношения единството на заобикалящия го свят. Седмичната глобална тема се извежда на принципа на празничния календар и сезонно-природните явления и това осигурява обща база за търсене на сюжетно-логически връзки при реализиране темите на педагогическите ситуации за седмицата.
 - Всяко образователно направление има своите специфични цели и задачи за формиране на конкретни специални компетентности, което предполага динамика в търсенето на интегративни връзки на познанието и уникалност на педагогическото взаимодействие. В организационно-методически план учителят може да разкрие общи връзки между знанията, уменията, отношенията на две и повече направления.
 - Темите се основават на вътрешно-дяловата интеграция на образователните ядра в дадено образователно направление.
 - Планирането на образователното съдържание изисква:
 - тематична съподчиненост на темите по образователни направления с темите по ОС ;
 - спираловидно подреждане на целите и образователното съдържание при спазване на оптимална дозировка в обема на информация съобразно възрастовите особености на децата;

- преносимост на знания и умения в различни ситуации;
- връзка между знания, умения, правила на поведение- знанията да носят прагматичен и ценностен заряд
- оптимално съчетание на фронтална и индивидуална организация на педагогическия процес
- преструктуриране на обстановката съобразно тематичния център за разширяване на определеното познание и организиране от учителите на тематична образователна среда.

2. Годишно тематично разпределение / приложение 1/

2. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

Проследяването на резултатите от образователния процес има следните задачи:

- да провери ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- да проследи резултатите от образователния процес: по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;
- на базата на тези резултати да се планира образователния процес по дейности и образователни направления;
- да се осъществява съобразеност на образователният процес с индивидуалните особености или специалните образователни потребности на децата.

2.1. Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; физическа култура), определени в тестови батерии за всяка възрастова група.

2.2. Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта, с решение на Педагогическия съвет се приема единна, обща за цялата детска градина матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата. Уменията на детето по отделните направления се отдиференцират на три нива: **под средно, средно, над средно** от учителя или друг специалист .

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления
- Учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето. Информацията трябва да бъде позитивна, обективна и насочваща чрез развиващата програма за по-нататъшната индивидуална работа с детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето и по този начин може да подпомогне и родителя. Портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.
- Съдържанието на портфолиото се определя с решение на Педагогическия съвет.
- В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.

2.3. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

- Наблюдение - възприемане, регистриране и оценка на действия, прояви, състояния, процеси, събития.
- Разговор
- Беседа
- Тестови задачи
- Диагностични упражнения
- Дидактични игри и упражнения
- Проучване и оценяване на детското продуктова дейност на децата

IV. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Отношенията между родители и учители да се изгражда на основата на разбирателство, едномислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.

1. Цел - За реализиране на отговорно участие на семейството в живота на ДГ в периода 2020 - 2024 и укрепване на родителската общност като важна институция набеязваме следните цели:

1.1. Осигуряване на социална, познавателна и специална подготовка, гарантираща комуникативна и действена компетентност на децата чрез взаимодействие между ДГ и семейството.

1.2. Повишаване на педагогическата, здравната и гражданска култура на родителите.

1.3. Споделена отговорност за развитието и просперитета на децата – участие на всеки родител (настойник) като равностоен партньор в образователния процес .

2. Форми на сътрудничество: инфо-форми; образователни форми; форми на пряко участие на родителите; дарителски форми

3. Форми за взаимодействие с родителите:

- Преки контакти при водене или вземане на детето от ДГ
- Информационно табло за важна текуща информация
- Консултации с родителите /регламентирани/
- Родителски срещи мин. 3 пъти през учебно време
- Открити моменти от живота на детето в ДГ /открити педагогически ситуации, празници и съвместни дейности/
- „Отворени врати” за родители в удобен момент от режима
- Практикуми – интерактивна форма не само за даване на информация, но и за практически занимания с родителите
- Анкети – изразяване на мнение и гледна точка по въпроси, свързани със здравословното и емоционалното благополучие на детето
- Трудови дни – ремонт и обновяване на материалната база
- Изложби от съвместна с родителите естетико-художествена дейност на децата

- Изложба от творчество на родителите
- Придружаване на децата при наблюдения
- Информация в електронна среда – сайт на ДГ, FB-страницата на ДГ и др.

Целенасочената съвместна дейност между детската градина и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

4. Акценти в оптимизацията на взаимодействието „детска градина – семейство“:

- Доверието и откритостта във взаимоотношенията е важната предпоставка за ефективно сътрудничество;
- Обмяната на информация и равностойното участие като предпоставка за позитивното развитие на децата;
- Запознаването със спецификата на възпитателно-образователния процес в детската градина /детската група/ да съдейства за придобиване на адекватна представа относно отговорността на учителската професия;

Основните механизми, принципи и подходи за взаимодействие между участниците в предучилищното образование са заложили при разработването на Правилника за дейността на ДГ №4 „Теменужка”, в частта, уреждаща сътрудничеството и взаимодействието с родители и деца в детската градина.